պոսն, (1815․ ՚ի 1 Դեկտեմբերի)։ Սա հետեւեցաւ հանել ՚ի Դրանէ զհրովարտակն Եփրեմ Կաթուղիկոսին Էջմիածնի, այլ դժուարանայր, զի յաւուրս նախորդին իւրոյ կնքեալ էր խնդիրն։ Վասն բռնութեան Կուսակալին Դամասկոսի յառաջագոյն մատուցին գիր աղաչանաց ՚ի Դուռն Փաշայի, այլ օգտեցան և ոչ ինչ, և ապա մատուցին առ Արքայ, և ՚ի սոյն աւուրս գտաւ ՚ի դիւանս արձանագրութիւն հին հրովարտակին վասն այնր տրոց, և սկսան հետեւիլ կարգաւորել զայն գործ․ Պօղոս Պատրիարք կամեցաւ դարձուցանել զառաջնորդութիւն Կիպրոսի ՚ի վերայ Երուսաղէմի, որոյ և զհրովարտակն էառ, և խոստանայր օրինադրել և տալ միշտ յիշել ՚ի Պէրաթն Պատրիարքաց Երուսաղէմի, որպէս յառաջագոյն Յովակիմ Պատրիարք խնդրեալ էր ՚ի Զաքարիայ Պատրիարքէ Կաղզուանցւոյ, գրելով առ Սարգիս փոխանորդ իւր ՚ի Կոստանդինուպօլիս։

Ակնցի, Կարնեցի և Վանեցի ուխտաւորք դարձ արարեալ յԵրուսաղէմէ ՚ի հայրենիս իւրեանց, հասին ՚ի կողմանս Մելտինոյ Հայոց․ յափշտակեցան ՚ի Ռշուան կոչեցեալ Քիւրտ ցեղէ, ընդ որս էր և Թորոս վարդապետ Նուիրակ Ակնայ, որոց վնասքն հաշուեցան 48,000 դահեկան, (1817)։

Այլազգիք Սիոնի ճանապարհ արարեալ էին ՚ի վանաց Ս․ Հրեշտակապետի, յորոց հասանէր չարիք և վնաս մայրապետաց և միաբանաց, Հայք քննութեամբ եւ Արքունի հրովարտակաւ եդին փականս միոյ դրան և աղխէին զայն, և յաւուրս Թէոդորոսի վերստին սկսան այլազգիք անցանել անտի եւ ստիպէին թողուլ բաց զդուռն զայն, այլ Թէոդորոս ետ նորոգել զհրովարտակն եւ արգել օրինօք Դատարանի զբռնութիւնս նոցա։ Դարձեալ վէճ Յունաց ընդ Հայոց վասն երից հետեւակաց, որք են Հապէշք, Ղըպթիք եւ Ասորիք․ եւ ՚ի լինել քննութեան ՚ի Դատարանի ընթերցան զվաւերական գրեանս Հայոց, և արգելին ըզՅոյնս ՚ի հակառակութենէ, և Դատաւորն գրեալ ծանոյց ՚ի Դուռն, (1817)։

Իսկ Թէոդորոս Պատրիարք Երուսաղէմի, որ տարաւ բազմադիմի վշտաց և համբեր դառն նեղութեանց և տառապանաց իւրոյ անբարի ժամանակին, հասեալ ՚ի բարւոք ծերութիւն, ալեւորեալ լի աւուրբք, հանդեաւ խաղաղու-